

gennemgaaende noget højere og ikke i saa kompakt masse som paa udturen.

Folk dér paa egnen lod til at kende fænomenet fra tidligere tider. Før ca. 10 aar siden havde, saa vidt jeg husker, en lignende mængde Kvækere opholdt sig der en vinter, og en del aar længere tilbage havde noget lignende ogsaa været tilfældet.

Jeg har ment at være berettiget til at fremdrage begivenheden her i tidsskriftet, selv om den egentlig ikke hører ind under dansk ornithologie. Saa vidt jeg ved, er noget lignende aldrig beskrevet herhjemme fra, men foregaar dog i kun saa ringe Afstand fra os.

LIDT OM ÆNDER OG GÆS I FANGENSKAB.

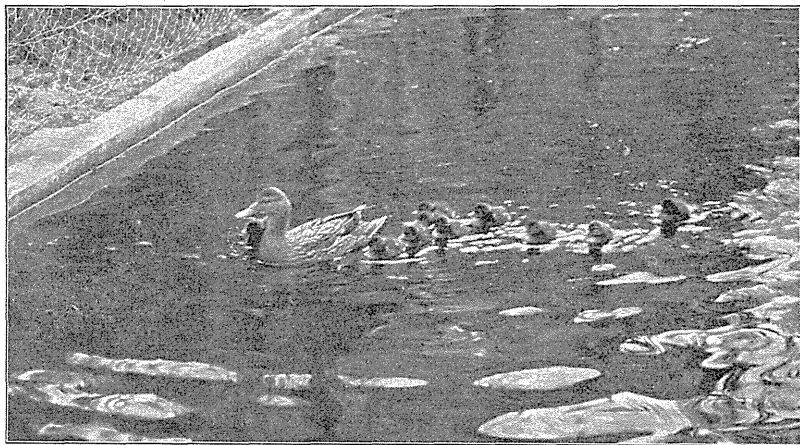
AF

C. S. LARSEN.

Af de Fugle, man kan holde i Fangenskab, hører Ænder og Gæs absolut til de mest interessante, naar man har passende Plads til dem.

Selvfølgelig kan man have de nævnte Fugle paa ret indskrænkede Arealer, men for at faa dem til at yngle, hører der for de fleste Andefugles Vedkommende et større Areal, og det er jo først, naar Fuglene vil yngle, at man har den fulde Glæde af de fangede Dyr. Min Interesse for Andefugle og min Bopæls udmærkede Beliggenhed ved Faaborg Fjord, omgivet af en større Have, bevirkede, at jeg for adskillige Aar siden fik lavet et Andebur; dette bestod af meget tykt Fletværk; det halve Bur stod paa Land og delvis opad en Skrænt, den anden Halvdel gik ud i Saltvandet. Buret var c. 18 m langt, c. 4 m bredt og c. 1¹/₂ m højt. Jeg anskaffede mig saa følgende Arter: Gravand (*Tadorna cornuta*), Graaand (*Anas boscas*), Spidsand (*Anas acuta*), Pibeand (*Anas penelope*) og Krikand (*Anas crecca*), men kun Graaænder fik jeg til at ruge. Graaanden fordrer meget lidt for at ruge, den bliver hurtig meget tam og tillidsfuld, men i Parrings- og Rugetiden taaler den ingen anden Fugl i sin Nærhed, og Andrikkerne er meget stridbare, ogsaa indbyrdes. Det viste sig snart, at der kom en Del vilde Graaænder til, som jeg saa fodrede, og visse Efteraarsaftener kunde der ligge hen ved 50

Vildænder udenfor Buret; da jeg gerne vilde have flere Graa-ænder, lavede jeg en Ruse af Pilegrene, der blev sat ind i Fletværket, Rusen var c. 1 m lang, i den ydre Ende c. $\frac{1}{2}$ m i Kvadrat,

Graaand med Ællinger.

M. Mikkelsen fot.

i den anden Ende gik Vidjerne tæt sammen, saaledes at Ænderne udefra maatte presse sig igennem, hvorimod de inde fra Buret ikke kunde komme ud, jeg fangede paa den Maade en Del Ænder. De første Par Dage var de meget bange, men det gik hurtigt over, og de befandt sig snart vel i Indelukket. Jeg fangede engang en meget mørk Graaand, Hun; den var næsten sort, af Spejlet i Vingen saas kun den hvide Kant tydelig, ogsaa dens Holdning var mærkelig, idet den sad mere opret omtrent som Dykænderne; denne And parrede sig med en Graaandrik, og Afkommet var der intet mærkværdigt ved. Af og til sled Vandet Hul i Fletværket, og en And slap ud, men den lod sig altid gerne drive derind igen, dog fløj en Krikand, Hun; bort, men kom efter 2 Aars Forløb tilbage og lod sig da let drive ind i Buret. En Vintermorgen kom der en vældig Isskruning, og Buret stod ikke til at redde, Isen overskar det 6 mm tykke Fletværk og trak Pælene op. Fuglene fløj ud men kom dog stadig og blev fodret; denne Maade at have dem paa var meget interessant; Flokken — der var c. 15 — holdt sammen og fløj ofte langt bort, men hver Aften kom de regelmæssigt og fik

deres Foder. Særlig en Gravand var meget tam, den spadserede ofte helt op til Boligen for at blive fodret.

Desværre varede de idylliske Tilstande ikke længe; efterhaanden blev Ænderne skudt paa Stranden, og kun ganske faa undgik Jægerens Bøsse; de var jo desværre altfor tillidsfulde. Enkelte Graaænder holdt sig dog til i et Par Aar og rugede i Klinten ved min Have, men de forsvandt ogsaa tilsidst. Medens Flokken opholdt sig i Buret, gæstedes de ofte af Rotter, der søgte Ændernes Føde; jeg skød mange af disse ubudne Gæster, og det varede ikke længe, inden Ænderne slet ikke var bange for Skud. En Morgen saa jeg en Lækat i Buret, og jeg iagttog den opmærksomt; Ænderne laa i Vandet, og Lækatten løb lige ud til Vandkanten, men lige paa engang styrtede alle Ænderne med Gravanden i Spidsen frem mod den, og den forsvandt skyndsomt, og jeg saa den aldrig mere i Buret. Et helt Aar igennem havde jeg en Knortegaas, den var let saaret i Vingen af et Skud, men kom sig forbavsende hurtigt; den blev meget tam, var dog vanskelig at holde, da den kun vilde æde grøn Tang og daglig konsumerede en lille Hjulbørfuld heraf; det var til Tider slet ikke let at skaffe den saameget. Denne Gaas brugte jeg meget som Lokkefugl paa Gaasejagt, hvortil den var ypperlig; den var slet ikke bange for Skud men øjensynlig meget interesseret, naar der faldt en af dens Kammerater ned. Jeg havde den fastgjort ved Benet med en tynd Kæde, hvori jeg bandt et tykt Baand, det hele vel c. 20 m langt. Selv sad jeg paa en Holm eller lignende i Fjorden og behøvede ikke at være dækket, Gaasen opdagede sine Kammerater paa langt Hold og lokkede dem til sig; var der intet, gik den stille om og aad Tang; det var en meget interessant Jagt og kunde have været fornøjeligere, naar jeg havde brugt et Fotografiapparat i Stedet for Bøssen.

Foruden nævnte Andearter havde jeg af og til Ederfugle; de døde dog i Regelen hurtigt, og ingen af disse havde jeg mere end knapt et Aar; de blev fodrede med Ferskvandsfisk og Fiskeaffald, men det var besværligt altid at have frisk Føde til dem.

Efter at mit første Bur var tilintetgjort, gik der et Par Aar, hvor jeg ingen Ænder havde; jeg fik dog atter Lyst til at lave et Bur, men denne Gang lavede jeg det i Haven. Anledningen var vist nok den, at jeg havde faaet nogle Graagæslinger foræret. Buret lavede jeg som det første helt lukket, men c. 38 m

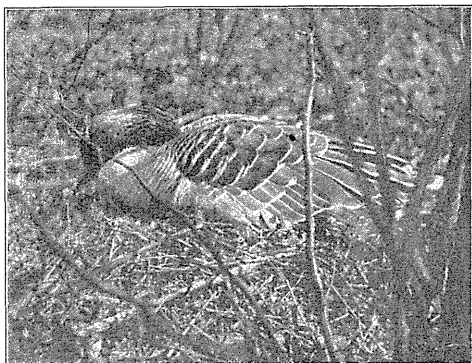
langt, 8 m bredt og c. 2 m højt med 1 m stærkt Fletværk forneden og derover alm. Jerntraadsfletværk med 8 cm Maskevidde. I den ene Ende støbte jeg af Cement en stor Vandbeholder godt 6 m lang, c. 2 m bred og c. 1 m dyb, dog saaledes, at Bunden gaar skraat opad mod den græsbevoksede Grund i Buret. Vandbeholderen kan let fyldes fra Vandværket, og den tømmes ved en Hævert.

I dette Bur havde jeg 6 Graagæs, 2 Par Graaænder, 1 Gravand, 1 Par Spidsænder og et Par Skeænder, jeg fik ogsaa 4 Krikænder fra Fanø, men da jeg lukkede Kurven op inde i Buret, fløj de alle gennem Maskerne paa Fletværket, øjensynligt uden at røre Traadene;

Maskevidden er kun 8 cm, saa det forbavtede mig i høj Grad. Graagæssene, der var født 1913 af Æg fra Marker ved Arreskov Sø udrüget af Høns, byggede Rede og lagde Æg 1915, men ruge vilde de desværre ikke.

Derimod ruger Graaænderne stadig, men Parrerne kan ikke forliges i Parringstiden, og jeg maa derfor paa den Tid flytte det ene Par ud i Haven, hvor de straks bygger Rede og ruger. Graaandriken angreb ogsaa i den Tid Graagæssene, bed sig ofte fast i Halen paa en Graagaas, og saa gik den vilde Jagt Buret rundt. Endnu har jeg ikke haft Held til at faa Spidsænder og Skeænder til at ruge, skønt de rimeligvis har parret sig; Spidsandriken bygger Rede, men Anden vil ikke lægge Æg.

I Juni ifjor var jeg sammen med en Del ornithologisk interesserede Venner paa en Udflugt om Nørresø ved Brahetrolleborg, der saa vi de vilde Graagæs svømme med deres Gæslinger, et pragtfuldt Skue, som gav mig stærk Lyst til ogsaa at faa mine egne Graagæs til at yngle, men jeg indsaa, at jeg maatte give dem bedre Betingelser. Jeg gravede saa først i en stor Plæne en Dam c. 34 m lang, c. 3 m bred, som faar Tilførsel af Vand fra en ovenforliggende Dam; indhegnede derpaa hele Plænen

Graagaas paa Reden. M. Mikkelsen fot.

c. 210 m. i Omkreds med alm. Dyrehavehegn. Plænen er bevokset med gammel tæt og frodig Græsvækst og med 4 Busketter; dette blev et ideelt Sted for Graagæssene; selvfølgelig maatte de stækkes, men de nød øjensynligt med Velbehag deres nye Opholdssted. Flytningen foregik i Efteraaret. I Vinterens Løb fodredes de med Majs og Byg — Hvede ynder alle Andefugle særligt, men det maa man jo desværre ikke fodre med i disse Tider. Af Grønt fik de Kaal og Tang, særlig ynder de Rødder af Fandens Mælkebøtter, endvidere faar de kasserede Æbler og Æbleskrællinger. Naar jeg om Mørgegen ser til dem, har jeg gerne et Stykke Franskbrød med; det holder de meget af, og de æder det ofte af min Haand.

De gnaver meget hyppigt Barken af Buske og tynde Grene, næppe fordi de æder Barken, men snarere for at fordrive Tiden. I Indhegningen med Cementvandbeholderen aad de alle de Vandplanter — Rør og Siv — jeg havde plantet der, og det var ganske umuligt der at have noget, uden at det blev indhegnet. Nu i Foraarstiden er de særlig glade for Blomster og Blade af Mælkebøtten, det er utrolig meget, de kan spise heraf.

I Træktiden er de meget urolige, ofte taler de med de overflyvende Flokke af Graagæs, og flere Gange har jeg set de vilde Flokke staa stille over Buret men kun i ganske kort Tid.

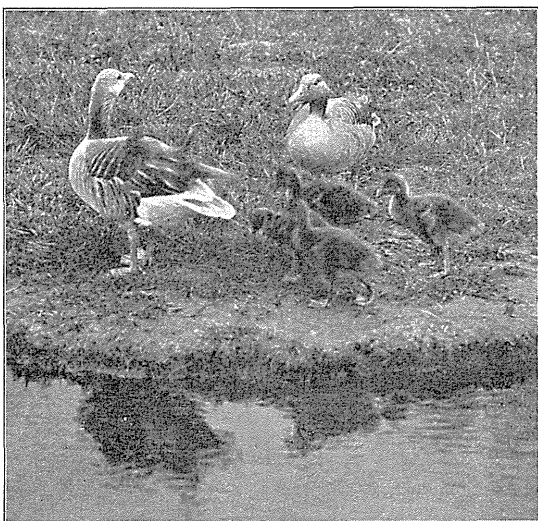
Gæssene er meget aarvaagne; de ser en Fugl i Luften, længe før et Menneske kan opdage den som en lille sort Prik, og de lægger saa altid Hovedet paa skraa og ser altsaa kun med det ene Øje. Parringen maa foregaa om Natten, da jeg aldrig har set den; de lever som bekendt i Monogami i Modsætning til den tamme Gaas. Den 26 Marts i Aar begyndte den første Graagaas at lægge Æg; samtidig begyndte den at ruge, og Rugningen var forbi 28 April. Nr. 2 begyndte 30 Marts og fik udruget 1 Maj. Under Rugetiden forlader Gaasen saa godt som aldrig Reden om Dagen. Jeg har kun observeret Graagaas Nr. 2 en enkelt Gang forlade Reden for at æde, og først dækkede den omhyggeligt Æggene til med Dun.

Reden er ret høj og bygget af tørre Kviste, og ovenpaa lægger den en Mængde Dun. Den sidste Dag, Graagaas Nr. 1 laa paa Reden, lagde Gasen sig ved Siden af tæt op til Reden, og den var øjensynlig ligesaa interesseret i Gæslingerne som Moderen. Da jeg 28 April saa til Reden, laa der en Æggeskal udenfor, og da jeg gik nærmere Reden, løftede Hunnen sin ene Vinge

op, saa jeg tydelig kunde se Gæslingen; det var, som om den i sin Moderglæde vilde vise mig sin førstefødte. Begge Graagæs laa paa hver 7 Æg, Nr. 1 fik 4 Gæslinger, Nr. 2 fik kun 2. Gasen og Gaasen fører begge Gæslingerne og beskytter dem energisk. Gæslingerne vokser meget stærkt; de er nu, sidst i Maj, næsten fuld-voksne, har begyndt at faa Fjer i Ving-erne; de æder saa godt som hele Da-gen til sent paa Af-tenen; af og til hviler de sig og ligger ofte helt om paa Siden og strækker sig vel-behageligt. Fransk-brød holder de me-get af, og de kommer straks styrtende hen til mig, naar jeg kal-der paa dem for at give dem lidt Brød.

Forældrene taaler ikke de andre gamle Gæs eller Vildænder i Nærheden af Gæslingerne, de værner i det hele taget deres Børn med den mest rørende Kærlighed. Mærkeligt nok »slaar de af« nu, medens de gaar med Gæslingerne, noget de næppe gør i vild Tilstand.

Min Mening er nu, at Gæslingerne skal mærkes og have Lov at flyve, om de vil, ligeledes skal Ænderne have Lov at flyve frit, dog venter jeg at disse sidste stadig vil holde sig til og mulig føre andre Vildænder til Indhegningen, saaledes at der kan blive et Fristed for dem til Gavn for dem og Glæde for mig.

M. Mikkelsen fot.

Graagæs med Gæslinger.